

[Ministeren for særlige Anliggender.]

Statsborgere og deres efterladte, der er vendt hjem her til Landet, efter at de i Udlandet har gjort en Indsats under Krigen eller paa forskellig Maade er ramt af Krigsforholdene.

De Afsnit i Erstatningsloven, der her efter kan bringes til Anvendelse paa saadanne Personer, er Afsnit 2 om Hædersgaver, Afsnit 3 om Godtgørelse for Lidelse og Tort i Anledning af Frihedsberøvelse og Afsnit 5 om Retableringshjælp m. v.

Erstatningslovens Afsnit 1 angaaende Invaliditet og Død, der er en Følge af Krigshandlinger eller krigslignende Handlinger her i Landet, er ikke medtaget, idet Erstatningsraadet allerede efter Lovens § 64, Stk. 1, kan gøre Afsnit 1 anvendelig paa saadanne Handlinger, der er foretaget i Udlandet. En særlig Bemyndigelse er derimod nødvendig med Hensyn til Afsnit 2, 3 og 5, idet disse angaar Forhold, der staar i Forbindelse med den tyske Besættelse af Danmark.

Naar Afsnit 4 om Erstatning for Tingskade heller ikke er nævnt i Lovforslaget, skyldes det Vanskeligheden ved Beviset for og Vurderingen af saadanne Skader, der er sket i Udlandet. Under Behandlingen i Folketinget har der været rejst Spørgsmaal om en Udvidelse af Lovforslaget paa dette Omraade, og Lovforslaget har i den Anledning været henvist til et Udvalg. I dette blev man imidlertid enig om ikke at ændre Lovforslaget, og der er herved navnlig lagt Vægt paa, at Lovens Afsnit 5 giver Mulighed for inden for et Maksimum af 5 000 Kr. at yde de paagældende saavel Støtte til at komme i Gang med en Virksomhed som Hjælp til Genoprettelse af særlige Tab, hvorved der vil kunne tages et vist Hensyn til indtrufne Tingskader, navnlig for saa vidt angaar Personer, der ved Krigsbegivenheder i Udlandet har mistet alt, hvad de ejede.

Den Bemyndigelse, der i Lovforslagets § 1 foreslaas givet Erstatningsraadet, angaar for det første Ydelsen af Hædersgaver til hjemvendte Danske, der under Krigen har gjort en Indsats for de Allieredes — og dermed for Danmarks — Sag og herunder er blevet alvorligt invaliderede, og til efterladte efter Danske, der har sat Livet til under Deltagelse i Kampen.

Efter Lovforslaget bemyndiges Erstatningsraadet endvidere til at yde Tortgodtgørelse dels til Danske, der er blevet underkastet Frihedsberøvelse paa Grund af deres Deltagelse i Frihedsbevægelsen i vedkommende fremmede Land, dels til Personer, der er blevet fængslet eller interneret af allierede Myndigheder ud fra den Opfattelse, at Danmark stod paa tysk Side under Krigen. Der er herved navnlig tænkt paa nogle Tilfælde, hvor de franske Myndigheder i Afrika paa et tidligt Tidspunkt af Besættelsen har interneret nogle Danske.

Endelig foreslaas det, at Erstatningsraadet i Henhold til Erstatningslovens Afsnit 5 kan yde Støtte med højst 5 000 Kr. til Paabegyndelse eller Fortsættelse af Virksomhed eller Uddannelse eller til Genoprettelse af særlige Tab til Personer, hvis Forhold paa Grund af deres Indsats under Krigen eller paa Grund af fjendtlige Overgreb kan danne Grundlag for Ydelse af saadan Støtte. Der er herved bl. a. tænkt paa Danske, der har opholdt sig i det fjerne Østen og her er blevet slaaget fuldstændig ud ved japanske Overgreb.

Udgifterne ved den foreslaaede Udvidelse af Erstatningsloven vil næppe blive store. Saa vidt man kan se, er det kun nogle faa Hundrede Danske, der er vendt hjem fra de allierede Lande efter Krigen, og det maa antages, at kun et mindre Antal af disse vil søge Erstatning efter Tillægsloven. Hertil kommer, at man ved Behandlingen af Forslaget til selve Erstatningsloven, efter hvad der har vist sig ved Administrationen af Loven, har anslaaet Udgifterne ved Loven noget i Overkanten. De oprindelige Overslag vil herefter sikkert ikke blive overskredet.

Bestemmelsen i Lovforslagets § 2 tilsigter at sikre, at Tortgodtgørelsen efter Erstatningslovens Afsnit 3 virkelig kommer til Anvendelse efter sit Formaal. Erstatningsraadet har været ude for nogle Tilfælde, hvor Kommunernes sociale Udvalg havde til Hensigt at standse Ydelsen af offentlig Hjælp, saa snart de paagældende fik udbetalt deres Tortgodtgørelse. Det er i og for sig rigtigt, at der efter Forsorgsloven ikke kan ydes Hjælp til Personer, der selv raader over større Beløb. Imidlertid er det jo Tanken, at Godtgørelse for Lidelse og Tort skal kunne bruges til et eller andet særligt